

पर्यायशैक्षणिकयोजना

नवेम्बर्मासः 2021-2022

अष्टमकक्ष्या (8th Standard)

तृतीयभाषा संस्कृतम्

(Third Language Samskruta)

पर्यायशैक्षणिकयोजना 2021-22

अष्टमकक्ष्या (8th Standard) नवेम्बर्मासः (Month: November 2021) तृतीयभाषा संस्कृतम् (Third Language Samskruta)

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
1	नवेम्बर् मासः प्रथमसप्ताहः लभ्यावधयः – 4	अनुवादः		
	क्रियाकलापः-1	संस्कृतभाषया अनुवादः	अध्यापकः कृष्णफलके कर्णाटकभाषया सरलानि वाक्यानि लिखति । तानि वाक्यानि छात्राः संस्कृतभाषया वक्तुं प्रयतन्ते ।	छात्राः संस्कृतभाषानुगुणम् अनुवादं कर्तुं समर्थाः भवन्ति वा इति अध्यापकः पश्यति ।
	क्रियाकलापः-2	कर्णाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादः ।	अध्यापकः कृष्णफलके संस्कृतभाषया सरलानि वाक्यानि लिखति । तानि वाक्यानि छात्राः कर्णाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कर्तुं प्रयतन्ते ।	छात्राः संस्कृतवाक्यस्य आशयं ज्ञातवन्तो वा अध्यापकः परिशीलयति ।
	क्रियाकलापः-3	अनुवादावसरे ज्ञेयाः अंशाः ।	अध्यापकेन कारकानुगुणं संस्कृतवाक्यानां प्रयोगः क्रियते । छात्रैः तेषां अनुवादः क्रियते ।	छात्राः अनुवादसमये कारकाणां विभक्तीनां च परिचयं प्राप्य अनुवादं कृतवन्तो वा इति परिशीलनम् ।

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	नवेम्बर् मासः द्वितीयसप्ताहः लभ्यावधयः – 4	आदर्शः अमात्यः		
	क्रियाकलापः-1	पीठिका भागः ।	महापुरुषाणां दार्शनिकानां च विषये चर्चा भवति । मगधसाम्राज्यस्य विशेषतानिरूपणम् च ।	महापुरुषाणां चित्राणि दृष्ट्वा नाम कथनम् ।
	क्रियाकलापः-2	पठनकौशलम् व्याकरणांशानां ज्ञानम् ।	अध्यापकस्य आदर्शवाचनम् ।	छात्राणां गद्यपठनसामर्थ्यस्य अवलोकनम् ।
	क्रियाकलापः-3	कथासारांशः ।	अमात्यस्य चाणक्यस्य कथासारांशं वक्तुं प्रेरणा ।	छात्राः कथासारांशं वदन्ति ।

अभ्यासपत्रिका -2

उत्तरं लिखत ।

1. वैदेशिकः कम् अन्वसरत् ?
2. उटजात् बहिः कः अतिष्ठत् ?
3. देशस्यास्य प्रधानामात्यः ---- इति श्रुतम् ।

निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत ।

4. किं मम प्रार्थना विस्मृता ? कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?
5. कुटीरः अस्य समानार्थकं पदं किम् ?

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	नवेम्बर् मासः तृतीयसप्ताहः लभ्यावधयः – 4	समासः		
	क्रियाकलापः-1	समस्तपदस्य विग्रहवाक्यस्य च परिचयः ।	सन्धिसमासयोः भेदं ज्ञापयन् कानिचन समासपदानि श्यामफलके लिखित्वा परिचयं कारयति ।	छात्राः शिक्षकोक्तोदाहणेषु समासान् विग्रहवाक्यानि च प्रत्यभिजानन्ति ।
	क्रियाकलापः-2	समासभेदाः ।	अध्यापकः स्मासभेदान् सोदाहरणं निरूपयति ।	समासभेदान् अवगच्छन्ति ।
	क्रियाकलापः-3	द्वन्द्वसमासस्य परिचयः ।	द्वन्द्वसमासस्य सोदाहरणं निरूपणम् ।	द्वन्द्वसमासस्य उदाहरणानि दत्त्वा विग्रहकरणम् ।

अभ्यासपत्रिका -3

उत्तरं लिखत ।

1. समासः नाम कः ?
2. विग्रहवाक्यं नाम किम् ?
3. समासे ---- भेदाः सन्ति ।

एतेषां विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत ।

4. कुक्कुटमयूरौ
5. हेमन्तशिशिरवसन्ताः

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	नवेम्बर् मासः चतुर्थसप्ताहः लभ्यावधयः – 4	सुभाषितानि		
	क्रियाकलापः-1	पीठिका भागः ।	अध्यापकेन सुभाषितमहत्त्वनिरूपणम् ।	सुभाषितानां नामान्तरं किम् ?
	क्रियाकलापः-2	श्लोकगानविधानम् ।	अध्यापकस्य आदर्शवाचनम् ।	छात्राः श्लोकान् गायन्ति ।
	क्रियाकलापः-3	श्लोकार्थज्ञानम् ।	अध्यापकः श्लोकतात्पर्यं संस्कृतेन कन्नडेन आङ्ग्लभाषया वा वक्ति ।	छात्राः सुभाषितानाम् अर्थं विवृणुत ।

अभ्यासपत्रिका -4

उत्तरं लिखत ।

1. किं न ब्रूयात् ?
2. सर्वदा फलदायिनी का ?
3. चक्षुः अस्य समानार्थकपदं लिखत ।

4. दुर्जनः अस्य विरुद्धार्थकपदं लिखत ।
5. विद्यामधिकृत्य दशभिः वाक्यैः लिखत ।

अभ्यासपत्रिका

अङ्काः -20

1. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । $5 \times 1 = 5$
 1. वैदेशिकः कम् अन्वसरत् ?
 2. सर्वतीर्थमयी का ?
 3. मगधदेशस्य नृपः कः ?
 4. समस्तपदं नाम किम् ?
 5. द्वन्द्वसमासस्य द्वौ प्रकारौ कौ ?
2. रिक्तस्थानं पूरयत । $3 \times 1 = 3$
 6. समासे आदौ विद्यमानं पदं ---- इत्युच्यते ।
 7. एष धर्मः ---- ।
 8. देशस्यास्य प्रधानामात्यः ---- इति श्रुतम् ।
3. निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत । $1 \times 3 = 3$
 9. परम् अमात्यविभवाः न लक्ष्यन्ते ।
कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?
4. पद्यं पूर्णं कुरुत । $1 \times 2 = 2$
 10. कामधेनुगुणा-----
----- स्मृतम् ॥
5. विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत । $2 \times 1 = 2$
 11. कुक्कुटमयूरौ । 12. पुत्रपौत्रम्
6. समानार्थकपदं लिखत । $2 \times 1 = 2$
 13. माता 14. पादः
7. दशभिः वाक्यैः कर्णाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । 3
15. सुभाषितानाम् आधारेण मातापितरौ अधिकृत्य लिखत ।